

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
« 28 » 09 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БІЗНЕС ПЛАНУВАННЯ
для студентів**

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 054 «Соціологія»
Освітній рівень: «Бакалавр»
Освітня програма: «Соціологія»
Вид дисципліни: «Вибіркова»

Форма навчання : денна
Навчальний рік : 20 /20__
Семестр: 5
Кількість кредитів ECTS: 4
Мова викладання, навчання та оцінювання : українська
Форма заключного контролю : залік

Викладач: проф. Туленков М.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. () « » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. () « » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Завідувач кафедри галузевої соціології
Безрукова О.А.
Протокол № 8 від 28.09.2020 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії *Червінська Т.Г.* Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – формування в студентів системних знань з бізнес планування та набуття ними відповідних умінь і навичок їхнього використання в перебігу вивчення різних аспектів підприємницької діяльності суб'єктів господарювання в умовах ринкової економіки.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- знати основні засади загальної соціології, соціології економіки, підприємництва праці та зайнятості;
- володіти елементарними навичками програмування соціологічного дослідження, а також методами збирання, аналізу та опрацювання соціальної інформації.

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Бізнес планування» входить до циклу професійної підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр», спеціальності «соціологія», вибіркового блоку дисциплін «Соціологія менеджменту та маркетингу» і передбачає вивчення науково-практичних засад, понятійно-категоріального апарату, генезису, основних принципів, методів і функцій бізнес-планування підприємницької діяльності, а також сучасних інноваційних стратегій, форм і технологій планування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності та господарювання в умовах ринкових відносин.

У перебігу вивчення дисципліни передбачається набуття студентами умінь роботи з науковою літературою, критичного осмислення першоджерел, оцінювання теоретичних і практичних можливостей бізнес-планування як функції сучасного бізнес-менеджменту, а також володіння сучасними технологіями планувальної діяльності суб'єктів господарювання в умовах соціально-економічних змін і суспільних трансформацій. Отримані знання, вміння і навички сприятимуть підвищенню фахового рівня та професійної компетентності майбутніх соціологів у перебігу соціологічного аналізу впливу бізнес-планування на розвиток підприємництва в сучасному українському суспільстві.

Програма дисципліни складається з двох взаємопов'язаних змістовних частин: *частина 1* «Вступ до теорії та практики бізнес-планування»; *частина 2* «Технології бізнес-планування підприємницької діяльності».

4. Завдання (навчальні цілі):

- надання студентам міцних знань про науковий статус, структуру, предметне поле, функції, форми, методи, технології, стратегії, інноваційні напрями, а також роль бізнес-планування в перебігу розвитку підприємництва у сучасному суспільстві;
- набуття студентами необхідних умінь і навичок застосування соціологічного підходу до аналізу форм і способів планувальної діяльності підприємницьких структур різного типу, а також володіння інноваційними технологіями бізнес-планування суб'єктів господарювання в сучасному суспільстві;
- розширення в студентів наукового кругозору щодо характеру, особливостей та ролі бізнес-планування як функції бізнес-менеджменту в соціально-економічному розвитку суспільства, а також виокремлення шляхів і способів впровадження ефективних форм і технологій бізнес-планування в підприємницьку діяльність суб'єктів господарювання українського соціуму.

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- СК 14. Здатність вивчати, проєктувати та прогнозувати дії соціальних механізмів стабільного функціонування та розвитку організаційних систем менеджменту та маркетингу.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання: (1) знати; 2) вміти; 3) комунікація; 4) автономність та відповідальність		Форми (методи або технології) викладання та навчання	Методи оцінки та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати теоретико-методологічні засади, структуру, функції, основні стратегії, а також методично-інформаційне забезпечення планування бізнесу в умовах глобальної ринкової економіки	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	10

1.2	Знати основні принципи, методи, процедури та технології формування і оцінювання бізнес-планів підприємницької діяльності суб'єктів господарювання в ринковій економіці	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	20
2.1	Вміти використовувати сучасний інструментарій в перебігу розроблення, аналізу і оцінювання бізнес-планів суб'єктів підприємницької діяльності та господарювання	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	10
2.2	Вміти виокремлювати головні проблеми формування стратегічних і поточних бізнес-планів підприємницької діяльності суб'єктів господарювання в умовах українських реалій	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	15
3	Вміти організувати, здійснювати та презентувати індивідуальне науково-дослідне завдання з бізнес-планування окремих аспектів підприємницької діяльності	презентація дослідного завдання	презентація науково-дослідного завдання	15
4	Вміти самостійно здійснювати аналітичну, дослідницьку і пошукову діяльність суб'єктів підприємницької діяльності	практикуми, самостійна робота	тематична доповідь, дослідне завдання	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3	4
Програмні результати навчання (назва)						
RH07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.	+	+	+	+	+	+
RH18. Визначати, проєктувати та прогнозувати соціальні механізми стабільного функціонування та розвитку організаційних систем менеджменту та маркетингу.	-	-	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання знань студентів:

- семестрове оцінювання:

- активна робота студентів під час проведення практичних занять (усна відповідь, тематична доповідь, дослідні завдання) (RH.1; RH.1.2; RH2.1; RH2.2, RH3; RH.4) – **60/36 балів**;
- виконання двох контрольних робіт (RH.1; RH.1.2; RH2.1; RH2.2; RH3; RH4) – **20/12 балів** (2 роботи по 10 максимальних або 6 мінімальних балів за кожною);

- виконання та презентація результатів індивідуального науково-дослідного проєкту (RH3; RH4) – **20/12 балів** (максимум 15 балів (і мінімум 9 балів) за результат виконання та максимум 5 балів (і мінімум 3 бали);

- підсумкове оцінювання: здійснюється у формі заліку – як сумарного результату накопичених студентом балів протягом усього семестру; якщо протягом семестру студент набрав менше ніж **60 балів**, то він додатково виконує комплексну письмову (реферативну) роботу, яка за змістом і обсягом відповідає кількості неопрацьованих ним тем навчальної дисципліни.

7.2 Організація оцінювання:

1. Практичні заняття оцінюються за фактом їх реального проведення, а бали за виконання студентами відповідних видів робіт накопичуються протягом усього семестру.

2. Контрольна робота 1 виконується студентами самостійно в межах практичного заняття після вивчення тем 1-5.

3. Контрольна робота 2 виконується студентами самостійно в межах практичного заняття після вивчення тем 6-10.

4. Індивідуальне науково-дослідне завдання виконується студентами в рамках позааудиторної самостійної роботи протягом семестру та презентується кожним студентом персонально під час проведення 2-х останніх практичних занять.

7.3 Шкала відповідності оцінок:

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ тем и	Назва теми	Кількість годин		
		Лекцій	Практичні заняття	Самостійна робота
<i>Частина 1 «Вступ до теорії та практики бізнес-планування»</i>				
1	Теоретико-прикладні засади планування бізнес процесів у глобальній економіці	2	2	6
2	Моделювання та планування бізнес процесів в умовах ринкових відносин	2	2	6
3	Методологія і методи бізнес-планування діяльності підприємницьких структур	2	2	8
4	Інноваційні стратегії бізнес-планування діяльності суб'єктів господарювання	2	4	8
5	Методичне та інформаційне забезпечення бізнес планування в ринковій економіці	2	2	6
<i>Контрольна робота 1</i>		-	2	-
<i>Частина 2 «Технології бізнес-планування підприємницької діяльності»</i>				
6	Бізнес планування як ключова функція організації підприємницької діяльності	2	2	6
7	Бізнес-модель як основа формування бізнес-плану підприємницької діяльності	2	2	6
8	Структура, особливості та зміст розділів бізнес-плану підприємницької діяльності	2	4	8
9	Інструментана технологія розроблення бізнес-плану підприємницької діяльності	2	4	8
10	Оцінювання ефективності та презентація бізнес-плану підприємницької діяльності	2	2	8
<i>Контрольна робота 2</i>			2	
<i>Всього:</i>		20	30	70

Загальний обсяг - 120 годин, у тому числі:
лекцій -20 годин;
практичні заняття - 30 години;
самостійна робота - 70 годин.

9. Рекомендовані джерела:

Основні (базові):

1. *Бескровна Л.О.* Бізнес-планування підприємства: навч. посіб. / Л.О. Бескровна. – Одеса: ОНАЗ імені О.С. Попова, 2012. – 124 с. (С. 5-21; 24-42; 44-68; 80-99)
2. *Бізнес-планування:* Навч. посіб. / Т.Г. Васильців, Я.Д. Качмарик, В.І. Блонська, Р.Л. Лупак. – К.: Знання, 2013. – 173 с. (С. 6-38; 39-49; 50-123; 142-161)
3. *Волков А.С.* Бизнес-планирование: Учеб. пособие /А.С.Волков, А.А.Марченко. – М.: Изд-во РИОР; ИНФРА-М, 2018. - 81с. (С. 3-20; 21-44; 55-77; 78-80)
4. *Македон В.В.* Бізнес-планування: Навч. посібник / В.В. Македон. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 236 с. (С. 8-23; 36-52; 76-89; 124-143; 178-198; 209-222)
5. *Покропивний С.Ф.* Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч. посібник / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболь, Г.О. Швиденко, О.Г. Дерев'яно. – [Вид. 2-ге, доп.]. – К.: КНЕУ, 2010. – 379 с. (С. 5-24; 28-44; 48-62; 203-214; 245-251; 270-340)
6. *Пугачевська К.Й.* Значення бізнес-планування як чинника господарської діяльності в ринковій економіці / К.Й. Пугачевська, Т.С. Плют // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – № 21.1. – С. 256-260. (С.256-259)

7. *Смаковська Ю.* Критерії експертної оцінки бізнес-плану підприємницького проекту / Ю. Смаковська // *Формування ринкової економіки в Україні.* -2009. - № 19.-С.434—438. (С.434-438)
8. *Торосян Е.К.* Бізнес-план : Учеб. Пособие /Е.К.Торосян, Л.П.Сажнева, А.В. Варзунов.-СПб.: Университет ИТМО, 2015.- 90 с. (С. 5-20; 21-30; 32-66)
9. *Управління сталим розвитком: підручник /* За аг. ред. В.П.Беха, М.В.Туленкова.-Київ: Каравела, 2018.-538 с. (С. 21-46; 192-234; 446-474)
10. *Шкурко В.Е.* Бізнес-план в підприємницькій діяльності: Учеб. посібник / В.Е. Шкурко, Никитина Н.Ю.- Екатеринбург: Изд-во УралГУ, 2016.-171 с. (С. 6-26; 27-40; 41-86; 122-160)

Додаткові:

1. *Агафонова Л. Т.* Підготовка бізнес-плана: Практикум /Л.Т.Агафонова, О.В.Рого. -К.: Знання, 1999. - 158 с.
2. *Алексеева М.М.* Планування діяльності фірми: Навч.-метод. посібник / М.М. Алексеева. - К.: Фінанси і статистика, 2011. - 248 с.
3. *Баринов В. А.* Бізнес-планирование /В. А. Баринов.– М.: Форум; Инфра-М, 2003.–272 с.
4. *Барроу П.* Бізнес-план, который работает: пер. с англ. / П. Барроу.- М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. - 288 с.
5. *Батлер Д.* Бізнес-планирование: пер. с англ. / Д. Батлер. – СПб. Питер, 2003.– 272 с.
6. *Бекетова О. Н.* Бізнес-план: теория и практика / О. Н. Бекетова, В. И. Найденков. – М.: Альфа-Пресс, 2004.-271 с.
7. *Берд П.* Бізнес-план: пошаговое руководство: пер. с англ./П.Берд. - М.: ФАИР-Пресс, 2007. – 304с.
8. *Бізнес-планирование: Учебник /*Под ред. В. З. Черняка, Г.Г.Чараева. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2015. – 591 с.
9. *Бочко О.Ю.* Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери: Навч. посіб. / О.Ю. Бочко, В.Ф. Проскура. – К.: Ліра-К, 2014. – 218 с.
10. *Бурик А.Ф.* Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / А.Ф. Бурик. – К.: ЦУЛ, 2013. – 260 с.
11. *Буров В. П.* Бізнес-план фірми. Теория и практика: Учеб. пособие / В. П. Буров, А. Л. Ломакин, В.А.Морошкин. – М. : Инфра-М, 2013.-192 с.
12. *Горемыкин В. А.* Энциклопедия бизнес-планов (методика разработки 75 реальных образцов бизнес-планов) / В. А. Горемыкин, Н. В. Нестерова. – М. : Изд-во Ось-89, 2003. – 1104 с.
13. *Демьяненко С. Р.* Основы бизнес-планирования туристской фирмы / С. Р. Демьяненко. – Изд-во : Советский спорт, 2002. – 304 с.
14. *Данилюк М.О.* Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. / М.О. Данилюк. – К.: Ліра-К, 2015. – 328 с.
15. *Должанський І.З.* Бізнес-план: технологія розробки: Навч.посібник /І.З.Должанський, Т.О.Загорна.- К.: Центр навчальної літератури,2019.-384 с.
16. *Ершов В. Ф.* Бізнес-проектирование: руководство по применению / В. Ф. Ершов. – СПб. : Питер, 2005.-288 с.
17. *Загучий У.Р.* Планування і діагностика діяльності підприємств: навч. посіб. / У.Р. Загучий, В.М. Цимбалюк, С.Г. Шевченко. – К.: Ліра-К, 2013. –320 с.
18. *Кузнецов А.И.* Технология бизнес-планирования: Учебное пособие / А. И. Кузнецов, И. Н. Омельченко. – М. : МГТУ им. Н. Э. Баумана, 2005.-190 с.
19. *Куденко М. Ю.* Бізнес-план підприємства. Основні принципи підготовки / М. Ю. Куденко, Е. С. Гончаров. – Харків : Штрих, 2001.-244 с.
20. *Кульчинська О.О.* Роль стратегічного планування в ефективній діяльності підприємств / О.О. Кульчинська // *Вісник. Економіка. Проблеми економічного становлення.* -2012.-№1.- С. 83-88.

21. *Лаврів Л.А.* Планування діяльності організації: навч. посіб. / Л.А. Лаврів. – Тернопіль: Крок, 2013. – 320 с.
22. *Лосев В.А.* Как составить бизнес-план. Практическое руководство с примерами готовых бизнес-планов для разных отраслей / В.А. Лосев.-М.:Изд. дом «Вильямс», 2011. - 208 с.
23. *Макаревич Л.* Бізнес-планирование для малого предприятия / Л. Макаревич. – Изд-во : Вершина, 2003. – 176 с.
24. *Максотов А.* Бізнес планирование развития предприятия / А. Максотов. – Изд-во : Альфа-Пресс, 2005.-239с.
25. *Михалюк Н.І.* Планування діяльності підприємств: навч. посіб. / Н.І. Михалюк. – К.: Ліра-К, 2015. – 620 с.
26. *Орлова Е. Р.* Бізнес-план: основные проблемы и ошибки, возникающие при его написании / Е. Р. Орлова. – Изд-во : Омега-Л, 2004. -152 с.
27. *Павлов А. В.* Разработка бизнес плана (практические советы) / А. В. Павлов. – М.:Изд-во Альянс-Пресс, 2004.-296 с.
28. *Петерсон С.* Бізнес-плани для «чайников»: пер. с англ. / С. Петерсон, П. Тиффани. –М.: Издательский дом «Вильямс», 2003.- 288 с.
29. *Рябых Д.* Бізнес-планирование на компьютере / Д. Рябых, Е. Захарова.- СПб: Питер, 2009. - 240 с.
30. *Сергеев А.А.* Бізнес-план : Учебник и практикум /А.А.Сергеев.-М.: Изд-во Юрайт, 2018.- 475 с.
31. *Танеиси К.* Вечный дух предпринимательства: пер. с англ. /К.Танеиси.-К.:Укрзакордонвиза-сервис, 1992. -200 с.
32. *Уткин Э. А.* Бізнес-планирование: Курс лекций/ Э.А.Уткин, Б.А. Котляр, Б.М.Рапопорт. – М.: Изд-во Экмос, 2002.- 319 с.
33. *Финч Б.* Как написать бизнес-план: пер. с англ. / Б. Финч. – СПб. : Нева, 2004. – 192 с.
34. *Ханк Дж.* Бізнес-прогнозирование: пер с англ. / Дж.Ханк, Д.Уичерн, А.Райтс. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2003. – 656 с.
35. *Хасси Д.* Стратегия и планирование: пер. с англ.- 5-е изд. / Д. Хасси. – СПб. : Питер, 2008.-560 с.
36. *Хоскинг А.* Курс предпринимательства. Практическое пособие : пер. с англ. /А.Хоскинг.- М.: Международные отношения, 1993.-352 с.
37. *Цигилик І. І.* Аналіз і розробка інвестиційних проектів:Навч. посіб. /І.І.Цигилик, С.О. Кропельницька, М.М. Білий, О.І.Мозіль. -Київ : Центр навчальної літератури, 2008.-175с.
38. *Чичун В.А.* Бізнес-планування як фактор успішної підприємницької діяльності / В.А. Чичун, В.Д. Паламарчук // Соціум. Наука. Культура. - 2010. — 21 (18). - С. 58—63.
39. *Шаш Н.Н.* Бізнес-план підприємства: Учеб пособие /Н.Н. Шаш.-М.:Гросс-Медиа; 2006.- 320 с.
40. *Швайка Л.А.* Планування діяльності підприємства / Л.А. Швайка.–К.:Ліра-К, 2014.-268 с.
41. *Шудра В.Ф.* Як підготувати успішний бізнес-план В.Ф. Шудра, А.М. Белічко. — Київ: VOCA, 1994. -108 с.
42. *Щукін Б.М.* Аналіз інвестиційних проектів :Конспект лекцій / Б. М. Щукін.- К.:МАУП, 2002.- 128 с.
43. *Янковий О.Г.* Вдосконалення планування на підприємстві за допомогою математико-статистичних методів прогнозування /О.Г.Янковий, О.Л.Гура //Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 1 (91). – С. 229-238.